

TRGOVSKI LIST

ČASOPIS ZA TRGOVINO, INDUSTRIJO IN OBRT.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani, Gradišče štev. 17/1. — Dopisi se ne vračajo. — Štev. pri čekovnem uradu v Ljubljani 11.953. — Štev. telefona 552. Naročnina za ozemlje SHS: letno D 60.—, za pol leta D 30.—, za četrt leta D 15.—, mesečno D 5.—, za inozemstvo D 90.—. — Plača in toži se v Ljubljani

LETO V.

LJUBLJANA, dne 7. februarja 1922.

ŠTEV. 16.

Shod ljubljanskih obrtnikov.

Deželna zveza obrtnih zadrug je priredila v nedeljo, dne 5. februarja t. l. ob 10. uri dopoldne v dvorani Mestnega doma javen shod ljubljanskih obrtnikov, ki je bil impozantna manifestacija našega obrtništvu proti nepravici in nezdravi finančni politiki naše vlade.

Shod je otvoril predsednik zveze obrtnih zadrug g. E. Franchetti, ki je po prisrčnem pozdravu navzočih prešel takoj na prvo točko dnevnega reda, t. j. k vprašanju o davkih:

Častiti zborovalci!

Vprašanje davkov je danes za nas obrtnike v Sloveniji zadeva, katero smemo po pravici označiti kot najbolj perečo. Davčna bremena za nas obrtnike naraščajo v toliki meri, in tako hitro, da morajo vsakemu resnemu in preudarnemu obrtnemu gospodarju nalagati veliko in težko skrb. Kdor pozna naše prilike, in kdor pozna položaj našega obrtnika v Sloveniji, si bo hitro na jasnem, da njegove gospodarske razmere zadnja leta niso posebno ugodne, in na vsak način ne take, da bi mogli vzeti nase težka davčna bremena, ne da bi bila naravnost ogrožena njegova gospodarska eksistenca. Osebito naš mami in srednji obrtnik močno trpita pod sedanjimi neurejenimi razmerami. Vrednost našega denarja, katera se stalno menja, in ne daje nobene stanovitosti, že sama na sebi napravljiva za obrtnika jako težaven položaj. Če povzročata težave in neprilike stalno padanje denarja, in vsled tega naraščajoča draginja, je za obrtnika posebno težavna ta okolnost, da naš denar nima nobene stalnosti in stanovitosti. Ta nestalnost povzroča obrtniku prav velike in moreče skrbi pri vseh njegovih računih in pri vseh njegovih kalkulacijah. Stalno dvigovanje cen, draženje vseh potrebščin, kakor surovin in orodja, spravlja obrtnika dan na dan v velike neprilike zaradi kapitala, katerega potrebuje v svojem podjetju. Danes je le malo obrtnikov pri nas, kateri morejo izhajati s svojimi sredstvi, ne da bi iskali denarne pomoči pri denarnih zavodih. Kdor pa išče in mora iskati danes kredit, ga more dobiti ob času splošne druginje ter ob velikih stroških, katere nalaga draga uprava denarnim zavodom, samo po jako visoki in dragi ceni. Veliko skrb nalaga danes obrtniku vprašanje njegovih prostorov, prodajalnic in delavnic. Ni dolgo tega, kar so se obrtnikom močno podražile najemščine za njihove obratovalne prostore. Cene za obrtne prostore so šle jako visoko. To poglavje pa še ni zaključeno. Odpirajo se nove težave za bodočnost, ker je treba računati s tem, da v doglednem času preneha zaščita, katero daje postava kakor drugim najemnikom tako tudi obrtnikom. Splošni pogoji, pod katerimi danes dela in proizvaja naš obrtnik v Sloveniji v obče in zlasti v Ljubljani, so vse prej kakor ugodni. Trajna draginja, katera ne odneha, dasi imamo glavna živila v zadostni meri v domači zemlji, ustvarja težke prilike v razmerju do delojemalcev, kateri so obračajo vsled težkih življenjskih neprilik v kratkih presledkih do svojih gospodarjev z novimi zahtevami.

Mezdna gibanja in mezdni spori so takorekoč stalno na dnevnem redu za posamezne obrtne stroke. Naravno je, da povzročajo težke ovire v rednem obrtnem delu tudi tedaj, če se jih, kakor je pri nas navada, v pretežnih primerih more uravnati, ne da bi prišlo do dolgih in trdovratnih štrajkov. Popolnoma umevno je, da delavec v skrbi, kako preživi sebe in svojo rodbino, ne posvečuje svojemu rednemu delu tiste pozornosti in vstrajnosti, kakor v normalnih časih. Pod takimi prilikami pa mora neogibno trpeti redno delo, katero ne napreduje, kakor bi bilo želeti. Proizvajalna sila obrtnika trpi in njegov zaslužek in pridobitek zaostaja daleč za tem, kar si predstavlja morda ta ali oni, kateri nima pravega vpogleda do skrbi in brige obrtniškega mojstra. Proizvajalna moč našega obrtnika danes trpi tudi težko pod uplivom neugodnih splošnih razmer, katere so v času po vojski izzvale tisto razpoloženje, katero se kaže v majhni in nezadostni deloljubnosti.

Zelo težko in drago breme nalagajo našemu obrtniku razna določila takozvanih socialnih zakonov, katera zahtevajo od obrtniškega gospodarja velike svote na prispevkih za bolniško in nezgodno zavarovanje. V tem pogledu so bremena tako velika, da jih obrtniški gospodar le s težavo zmaguje.

Iz vsega tega, kar je tukaj na kratko omenjeno, je jasno razvidno, da je položaj našega obrtnika vse prej kakor ugoden in zadovoljiv. Narobe, njegove gospodarske razmere so take, da je le z veliko težavo kos v današnjih dragih življenjskih prilikah preživljati sebe in svojo rodbino, ter skrbeti za drago vzgojo svojih otrok.

Vsem tem težavam, v katerih živi in skrbi naš obrtniški mojster, se obrača danes vse premalo pozornosti na tistih mestih, na katerih sklepajo in odločajo o novih davčnih bremenih, katere zadenejo obrtniški stan, kakor tudi na tistih mestih, katerim pripada dolžnost, na podlagi obstoječih davčnih postav predpisovati našim obrtnikom tekoče davke. Krivo in napačno je mišljenje tistih naših oblastnih, katere mislijo, da se godi našemu obrtniku danes sijajno ter da je njegov položaj tak, da se komaj brani bogatih zaslužkov in dohodkov. Dejstvo in resnica je pa ta, da so gospodarske prilike našega obrtnika težavne in skrbipolne, ter da mora napeti vse sile, da ga ne stro in poderejo težavne razmere. — Kdor tudi le površno pozna naše razmere mi bo potrdil, da naš obrtniški stan ni uporen, ni nadležen, ni siten, ni malenkosten in ni nepotrpežljiv. Naš obrtnik je uviden in se ne brani nositi javnih bremen, zakaj on ve, da morejo redne in zadovoljive razmere obstajati v državi samo, ako dobiva država potrebna denarna sredstva. Mi obrtniki popolnoma uvidevamo potrebo davkov in se jih nikakor ne branimo, zahtevati pa moramo z vso odločnostjo, da se davčna bremena držijo v zmagljivih in sprejemljivih mejah ter da ne gredo preko tiste meje, kjer prično izpodkopavati in uničevati našo gospodarsko eksistenco. Davki ne smejo postati ne-

znosni, držati se morajo v mejah razuma, preudarnosti in pravice. Redkokedaj se dogodi, da se mi potrpežljivi obrtniki zbiramo na protestna zborovanja v ta namen, da se brani proti pretiranim zahtevam, ter zahtevamo obrambe za svoj gospodarski obstoj. Mi vsi, ki smo danes tukaj zbrani, smo preveč navajeni potrpežljivosti, kakor da bi se bili zbrali na današnje zborovanje, če bi nas v to ne bi silila sila razmer in prevelik pritisk davčnih bremen, katera se od nas zahtevajo. Davčna bremena, katera se od nas zahtevajo, so postala tako velika in tako neznosna, da so naše organizacije morale stopiti na pozorišče ter sklicati današnje zborovanje. Naše današnje zborovanje je pa sklicano v ta namen, da se zavarujemo proti neznosnim bremenom, katera se od nas zahtevajo proti načinu, na kakršen se proti nam postopa, kakor tudi proti tendenci, s katero se k nam zanašajo pod imenom »izenačenja zakonov« še novi davki, dasi imamo starih že ravno dovolj. Dvigniti hočemo svoj glas osobito tudi proti temu, da bi se zahtevalo pri nas večje davke, nego v drugih pokrajinah. Dan na dan imamo priliko čitati po časopisih, da so v drugih delih naše domovine davki manjši ter da se pobirajo mnogo bolj popustljivo nego pri nas. Ni nam vedno mogoče presojati, ali so te vesti resnične in točne, na vsak način pa so take, da morajo razburjati in vznemirjati našega dobrega davkoplačevalca ter vzoujati v njem razumljivo nevoljo. Naše zborovanje ima namen opozoriti merodajna mesta na to, da je mogoče zadostiti velikim potrebam naše države le tedaj, če se pritegnejo k davčni dolžnosti vsi sloji enakomerno, in po svoji gospodarski možnosti. Nujna potreba je, da prenehajo ugodnosti, katere uživa agrarni stan v naši državi. Samo obrtnik, industrijalec in trgovec, samo mestno prebivalstvo, katero tvori ogromno manjšino v državi, ne bo v stanu plačati na davkih tistih velikih svot, katere so potrebne, da država pokriva svoje velike potrebščine. Mi nočemo nikakih krivic, nočemo tudi nobene gonje proti drugim gospodarskim slojem, ali sestava naše države je taka, da državnih potreb ni mogoče pokrivati brez pravične pritegnitve agrarnih slojev. O tem pač ne more biti dvoma, da agrarni sloji niso v ugodnejšem položaju nego srednji stan v naših mestih. Glede davkov moramo stati mi tudi na stališču, da je treba nove davke, predno se uveljavljajo, skrbno premisliti in preudariti, ne pa kratkomalo dekretirati. Računati mora naša finančna uprava tudi z dejstvom, da so davčni uradi preobremenjeni in da malo pomaga uvajati nove davke, če so po svoji naravi taki, da jih ni mogoče pravilno in racionalno upravljati. Na današnjem zborovanju se hočemo končno oglašiti tudi z zahtevo, da treba z davkoplačevalcem ravnati kakor s polnovrednim državljanom, ne pa postopiti, kakor se to včasih pri nas zgodi, z njimi nevljudno in neprijazno. (Dalje prih.)

Nemška vojna odškodnina in vpliv na našo industrijo.

Señ privileg. trgovske agencije kraljevine SHS v Monakovem nam je dal ob priliki svojega bivanja v Ljubljani interesantne informacije o nemški reparaciji.

Za našo mlado industrijo in za vse naše trgovsko življenje je vprašanje plačila nemške vojne odškodnine velike važnosti. Zalibog pa se izvršuje, ti posli od reparacijske komisije in drugih prideljenih strokovnih komisij na tihem in brez informacije širše javnosti. Vsled tega tudi kontrola in kritika od strani interesiranih gospodarskih krogov ni bila mogoča. Na račun vojne odškodnine se sprejema namreč vse blago, med njim tudi ono, ki ga proizvaja naša domača industrija in obrt. V tem leži cela nevarnost konkurence za našo industrijo, ki je mnogo večja, kot bo konkurenca vsled trgovske pogodbe, ki je bila od naše narodne skupščine sprejeta.

Po dobljenih informacijah ima Nemčija dati naši državi vojne odškodnine v blagu v vrednosti 83 milijard papirnih mark. Dosedaj so naša zastopstva prevzela blaga v vrednosti 5 milijard mark.

Postopanje pri plačevanju vojne odškodnine je sledeče: Posamezni oddelki naših državnih oblasti napravijo sezname potrebščin na strojni opremi, blagu, orodju in materialu. Ti izpiski se vpošljejo naši reparacijski komisiji v Wiesbadnu, ki se potem direktno pogaja z nemškimi tovarnarji ali pa z uradom za vojno odškodnino. Dosedaj je že več ministrstev poslalo sezname svojih materialnih potrebščin v Nemčijo, med njimi sta najbolj pokrila svoje potrebščine ministrstvo za šume in rude in pa ministrstvo poštnih in brzojavov. Ministrstvo za rudnike je dobilo poleg druge jamske opreme in instalacij najmodernejše vrtalne stroje za globine do 2000 metrov.

Najmanj se je pa brigalo za to važno zadevo naše prometno ministrstvo. Svoje sezname je poslalo nepozno in tako dobivamo prvo pomoč iz Nemčije šele sedaj po treh in pol letih, ko je prometna katastrofa pred vrati. Znano je, kako krvavo potrebujemo železniške delavnice za popravno vozne parka, da nimamo niti ene stavbene direktije s potrebnimi materialnimi skladišči za zgradbo novih železniških zvez in ni nam treba ponavljati, kakšne gospodarske škode smo vsled tega trpeli v preteklih letih.

Zato se opravičeno očita prometnemu ministrstvu, da je izvršitev svojih potrebščin uredilo na zelo pomanjkljiv način, da šele sedaj sprejemamo prve vagonne na račun vojne odškodnine. Po dobljenih informacijah ima naša kraljevina dobiti 5700 vagonov. To število bi odgovarjalo onemu številu pokvarjenih vagonov, ki smo jih imeli na začetku leta 1920. Tekom zadnjih dveh let pa se je vsled nevesčega gospodarstva na naših železnicah število pokvarjenih in reparatur potrebnih vagonov po-

Kopirni stroj: **Automat**
THE REX CO., LJUBLJANA.

trojito in zato ono število, ki ga imamo prejeti iz Nemčije, ne zadostuje več.

Glede delavnic se ni moglo dogovoriti, ali je bila kaka na račun reparacij zadrževana ali ne. Najinteresantnejši slučaj pa je, kakor nam poroča ser monakovske agencije, da je naša urzava trpela vsled nesirokovinjskih zastopnikov v komisiji pri pogajanjih za nabavo lokomotiv in vagonov, pri katerih na cenah okrog 400 milijonov mark skode.

Kazen tega je naša reparacijska komisija naročila in prejela iz Nemčije velike množine pojedejskih strojev in kmetijskega orodja za obnovo pojedejskega, ki bi se po največji večini lahko dalo izdelati doma, posebno pri naši industriji v Sloveniji. Tudi za obnovo ruske industrije je bilo naročeno in dobavljeno mnogo strojev in instalacijskih naprav, ki bi se doma lahko naredile.

V antantnih urzavan se vedno jasneje kažejo posledice blagovnih dobav iz Nemčije na račun vojne odškodnine. Njena industrije prezivljajo strasno krizo in brezposelnost vedno narasča. Dr. Rathenau, sedanjí nemški minister zunanjih zadev, je ob priliki nekoga intervjuja izjavil glede dobav nemške vojne odškodnine, da ce bodo nekateri zavezniki preveč naročali na račun odškodnine, da se bodo v najkrajšem času kadili samo še dimniki nemških industrijskih podjetij. Pripominjamo, da je dr. Rathenau glavni eksponent nemške veleindustrije.

Ako se pojavljajo kvarne posledice vojne odškodnine v francoski in angleški industriji, ki je neprimerno bolj fundirana, razvita in upeljana, potem si lahko domislamo sami, koliko večja je ta opasnost za naša mlada podjetja. Zato je nedvomno zadnji čas, da se zavzamejo naši gospodarstveniki krogi za to, da je treba način plačevanja vojne odškodnine kontrolirati. Predvsem je v interesu naše industrije, da se krijejo na račun vojne odškodnine principijelno samo urz. nabave in sicer samo one, katerih v tuzemstvu ni ali pa jih ni v zadostni meri.

Neracijonelno bi bilo, da bi naša industrija stala, blago, ki ga lahko izdelata naš delavec, pa bi prihajalo iz Nemčije v deželo, naš delavec pa bi bil na račun vojne odškodnine brez kruha. Zadnji čas je poslalo naše trgovsko ministristvo celo preko časopisja obvestila, da tudi privatniki v prečanskih pokrajinah lahko krijejo v Nemčiji na račun vojne odškodnine svoje potrebe na strojih, orodju itd. Kakor slišimo, se istotako namerava uvesti tudi za čisto trgovsko blago ta način plačevanja vojne odškodnine za vse privatne premoženjske predmete potom bonov.

Ker tudi tega predloga glede istinitosti ne moremo kontrolirati, smatramo za potrebno, da se mero-dajni krogi takoj zavzamejo za to, da se skliče konferenco zastopnikov trgovine, industrije in obrti ter pojasni program in način odplačevanja vojnih odškodnin, dalje, da se zastopnikom pridobitnih slojev da možnost kontrole vojne reparacije, da ne bo na vsezadnje vojna odškodnina omogočila v resnici ekonomske ofenzive Nemcev v Jugoslavijo, kakor so že nedavno opozarjali praški časopisi.

Želimo, da pride v vprašanje reparacij in dobav blaga na vojno odškodnino malo več jasnosti in vpoštevanja domačih interesov in pričakujemo, da se bodo mero-dajni krogi za to zavzeli.

Boj med državno in južno železnico.

Med državno in južno železnico se bje že nad leto dni hud gospodarski boj, pri katerem napenja za držbenko ravnateljstvo državnih železnic vse sile in se ne boji nobenih žrtev, samo da bi škodovalo južni železnici. Ves ta boj stoji v neposredni zvezi z vprašanjem poddržavljenja južne železnice odnosno prehoda iz provizornega režima v definitivni

režim, kar se ima odločiti do konca tekočega leta.

Južna železnica je tuje, mednarodno podjetje in ni bi ne dala nobenega povoda angazirati se v ta konkurenčni spor, ako bi južna železnica ne bila obenem prometu ogrožje slovenije, s katero naše gospodarstvo stoji in pada in od stanja, katere je odvisen ves naš gospodarski napredek. V tem boju med urzavno in južno železnico trpi materialno vse naše gospodarstvo; najbolj pa seveda podjetja, ki tezijo direktno ob njenih progah. Oskar ima urzavna železnica v obratu dotrajne proge proti temu najemniku in je na podlagi tega vzpostavila direktno tarife iz vzhodnih krajev Vojvodine, Srbije in Bosne do mejnih postaj Gorenjske, skusa z velikimi zrtvami konkurenčirati proti južni železnici tarifarno zvezo v Avstrijo, na Cesko in v Nemčijo. Vpeljala je sedaj direktno zvezo za monakovo, ne glede na to, da se potna dovoljenja za bavarsko izdajajo trgovcem le izjemoma. Samoumevno je ta direktni voz, ki prometuje samo radi kaprice, vedno prazen. Po jugoslovanskem ozemlju vozi iz Jesenice v Zagreb se enkrat toliko časa, kakor iz Jesenice v monakovo, dasi je proga za polovico krajša.

Ogromne nepružke dela urzavna železnica južni s tem, da zadnje tri mesece sploh ni sprejemala nobenega tovora za Zagreb urzavni kolodvor in vzhodno izzece postaje. Vsled tega se je naorato na vsen postajah med Mariborom in Zagrebom stoune vagonov diaga, ki je po cele teane cakalo, da ju sprejme urzavni kolodvor v Zagrebu. Najbolj klasičen slučaj pa je, da so okrog 10. januarja, ko je urzavna železnica skrcila ves promet pod prevezo, da nima premo-govni vlaki med Zaprešičem in Zagrebom tri dni, doloceni za državno železnico, ki ju ni hotela sprejeti. Na južnem kolodvoru v Zagrebu stojijo lokomotive cele dneve pod paro, ker državni kolodvor napove, da bo sprejel blagovne transporte, kar čez pol ure zopet odpove.

Državna železnica forsira samo osebni promet, zanemarija pa ureditev blagovnega prometa. Da bi nastopili bolj nobel pri prijateljih Francozin, vozi Simpionski ekspresni vlak in trije pari brzovlakov.

Vedno se toži o trhljih pragovih, kot vzrokih slabega prometa, pri tem pa se vedno vpeljujejo na ruširani progi novi brzovlaki. V tem se najjasneje zrcali vsa diletantška uprava državnih železnic, ki hoče z bleskom direktnih brzovlakov prikriti svojo nezmožnost. Zaradi enega kapriciranega Francoza se je vpeljal dnevni brzovlak, ki odhaja ob osmih zjutraj iz Beograda in ki je redno takorekoč prazen, ker potuje vse rajši z nočnim brzovlakom. Za nočni beograjski brzovlak pa se je prisičilo južno železnico, da vozi za dva ali tri potnike iz Zagreba do Ljubljane opoldan poseben brzovlak. Kam naj vodi ta nereelnost, ta neekonomičnost? Ali ni res nikogar, ki bi podučil g. Jeliča in Franiča, da je treba glavno pažnjo posvetiti tovrnemu prometu, da je on rakrana našega gospodarstva in da se mora s forsiranjem brzovlakov prenehati?

Slišali smo klaverne konstatacije novega železniškega ministra. — Ene besedice pozitivnega programa, enega konkretnega predloga ni razvil mož, kako si predstavlja izhodišče iz vseh teh kalamitet. S konstatacijami nam ni pomagano. In ker ministristvo že samo zase nima pozitivnega programa, si je nadejalo nalogo, da ovira tudi privatne železnice, da bi uspevale in se konsolidirale. Tako na primer ni odobrilo investicijskih programov južni železnici, prepovedalo stavbo novega kolodvora v Zagrebu, onemogočuje priboljšanje plač in napredovanje uslužbencev po svojem zastopniku pomočniku S. Jeliču v upravnem svetu itd.

Pri tem delu je naša državna železnica izdatno podpora in pomoč v carinski upravi. Tudi ta se je zaklela proti privatni železnici in sklenila

olajšati akcijo poddržavljenja južne železnice. V ta namen ji je vsaka sikanca dobrodošla. Za vsak malenkostni prestopok dikura južni železnici milijonske kazni. Sedaj ze lezi nesto prizivov južne železnice pred urzavnim svetom in sporne svote znašajo težke milijone. In vendar se južni železnici ne more v nobenem slučaju dokazati dolozonega ravnanja, ker izvirajo skoro vsi prestopki iz neznanja carinskih predpisov.

Carinska uprava je od prvopčetka ignorirala železniško upravo in ni ravnateljstva obvestila o novih odredbah, prepisih, o prepovedih uvoza in izvoza. Železnice so po večini šele od sirank in časopisov posnete vsebino novih naredb. Samoumevno, da je tako postopanje moralo povzročiti zavozitanje prometa, kopčenje tovara, zabasanje kolovovorov in druge nepružke, ker železnica ni bila pravocasnó v stanju potrebno ukrepati, da se zastoj in nered prepreči.

Pa tudi danes ni boje in carinska uprava niti sedaj ne obvesti železnice o dospelih naredbah.

Mezani sistem pri carinski upravi, kjer dijete v uradnih la izvenuradnih uran kar frčijo po zraku in kjer si osobje na ta način zasluži ogromne svote, je korumpiral železnicarstvo in poštno uradništvo. Vsak pošten, zavezen železnicar, ki vrši po dnevi in po noči naporno odgovorno in nevarno službo, si nehoče mora staviti vprašanje, kako pride k temu, da ima privilegirana kasta carinarjev, ki biagovoli nekoliko ur po dnevu uradovati, trojue ali še večkratne dohodke kot on, ki je v neprimerno težjem in odgovornejšem položaju. Bil bi že čas, da bi se gospodje na vladnem krmilu zavedli, na kakšen način s tem zastrupljajo delavoljnost dobrega železnicarja in namješčenca, da bi se zavedli, da ugled naše uprave zahteva, da se likvidira ta carinski balkanizem. Zadnji čas so ravno razmere na carinarnici v Rakeku dvignile dovolj prahu, konečno pa je to le mala idila iz teh obširnih pašalukov.

Skupno z monopolno upravo se je carinarjem posrečilo onemogočiti tranzit tobačnih transportov po južni železnici iz Trsta v zaledna inozemstva, dasi je južna železnica nudila vse garancije in bila pripravljena nositi vse stroške za finačno spremstvo. Južna železnica izgublja s tem letno ogromne milijone na tovrnini, čemur se ima zahvaliti par puhloglavcem. Z ogromnim šikaniranjem potnikov v inozemskih brzovlakih je carina dosegla konečno, da je frekvenca padla pod polovico. Dobiček nosi vsekakor železnica. In takih primerov bi se dalo navesti cel roman. Toda vse predstave, opomini in prošnje pri osrednjih uradih, da naj v javnem interesu te nedostatke likvidirajo in odpravijo, so zaman. Direktno trpi železnica, indirektno mi vsi, vse naše gospodarstvo.

Zato že sedaj mirno in najodločneje izjavljamo, da nismo pri obstoječih razmerah v državno železniški upravi pod nobenim pogojem za poddržavljenje južne železnice, da zahtevamo, da ostane v privatni upravi in da se čimbolj mogoče osamosvoji v vsake moziru od vpliva Dunaja.

Trgovci, Industrijalci in obrtniki! Spominjajte se pri vsaki priliki akcije za

„TRGOVSKI DOM“

Oton Schmidt.

Ustanovitev Trgovske banke d. d. v Ljubljani.

Današnja doba pomenja za bančno panogo narodnega gospodarstva dobo najbujnejšega razcvita, največjega razmaha, ne le pri nas, temveč po vsemu svetu. Sedanje prilike so nanesle, da si rednega funkcioniranja vsega žitja brez bank skoro misliti ne moremo. Seveda pa nihče ne bo pričakoval skorajšnjega ozdravljenja sedanjih gospodarskih razmer le od bank, ki so pač plod (ne pa vzrok) teh svetovnih razmer. Kakor

se zdi, da so hranilnice in posojilnice že dovršile najvaznejše njni naloge in da so država za prekoračile rudi-kon tujovnega delovanja, izgleda tako, da pripadajo bankam ze vsled lazjega notranjega ustroja in vecje glučnosti iste venkopolezne naloge, ki ju gospodarstvu nalaga v denarnem oziru sedanja doba. In v tem pravcu se bodo priike razvijale se dolgo vrsto let, kajti na povratek v takozvane „normane razmere“ zaenkrat ni misli. Stabiliziran položaj evropske gospodarske doučnosti bo pa sigurno čisto drugače izgledati, kakor si to predstavljajo oni, ki ju pogledu umajajo vedno le prevec v preteklosti.

Bankam bodo pripadale i v bodoce moraa se najpomembnejše in najtežavnejše naloge, ki ju bo treba razresiti, predno dosežemo omenjeno stabilizacijo. Nikakor se ni doganilo, da je v to svrno ze zadosti bančni podjetij. Lajnik, ki vidi za vsakim vaznim vogaom kako novo banko ali vsaj kako bančno podružnico, do svojo sodbo o tem sicer nitro skienil. Ta pojav se mu ne zai zarav. V ta koš mu sodijo tudi veliki polomi taskin in nemskih bank in nit ne pomisi, da ti polomi nikakor niso bili povzročeni po regularnem bančnem poslovanju doticnih bank, temvec po tuji vplivni, pa tudi po brezprimer-ni skriti spekulaciji, ki se ji mora eo ipso vsako solidno bančno vodstvo izogniti. Tezje se do ogibati nevarnostim, ki ju povzročajo bankam industrijske krize, za nas pa te nevarnosti neposredno ni in stvar pametne državne gospodarske politike bo, da tudi v bodoce ne nastane.

Pozdravljam ustanovitev Trgovske banke. Trgovci v Sloveniji doslej še niso imeli izrazito svojega denarnega zavoda, oziroma so pred kakimi osemnajstimi leti — zadosti nedalekovidni — prodali svojo takratno trgovsko banko za skledo leče. Odslej so se naslanjali na vse mogoče velike banke, ki črpajo največji delež svojih bogatih dohodkov ravno iz trgovskih krogov. In trgovci se bodo v pretežni večini i vnaprej še naslanjali na prav te banke; kajti ni računati na to, da bodo čez noč ali v doglednem času presedlali ter postali klijenti stanovske banke, katere ustanovitev spremljajo z skeptičnimi občutki. Vendar — začetek je storjen, potreben je bil in prepričan sem, da se bo novi stanovski zavod krasno razvil. Uvidevnosti se tudi oni ne bodo uprli, ki danes še stojijo le ob strani. Dani so vsi predpogoji za srečen razvoj stanovskega denarnega zavoda. Enotni skupini ljubljanskih in mariborskih manufakturistov in trgovcem s kolonijalnim blagom se je pridružila močna skupina lesnih trgovcev iz vseh delov Slovenije. Glede internega ustroja, glede eksekutive in drugih vprašanj tehničnega značaja ni bilo niti najmanjšega nesoglasja. Zastopani so industrijeci in obrtniki, kar znači, da smatrajo tudi ti krogi trgovsko banko za svoj stanovski zavod. In prav je tako. Ena skupina pa bo srečno spolnjevjala drugo: kajti lesna trgovina rabi n. pr. gotovino le v gotovih terminih in bo manufakturistom in kolonijalnim trgovcem lahko postregla z gotovino in devizami ravno v času, ko ti navadno oboje rabijo. Nasprotno pa so druge stroke razbremenjene najbolj takrat, ko utegne lesna kupčija nastopiti z večjimi kreditnimi zahtevami.

Novemu stanovskemu zavodu, ki hoče našim ljudem presrkbeti potreben kredit po znosnejših pogojih, je želeli kar najlepšega napredka.

Prijavljanje drozge za žganjekuho.

Po novih trošarinskih predpisih se je kontrola žganjarn v več ozirih znatno poostрила. To velja predvsem za dolžnost prijavljanja drozge, namenjene za žganjekuho, katere dolžnosti prejšnji predpisi o davku na žganje sploh niso poznali.

Člen 116. novega trošarinskega pravilnika (Uradni list št. 183/322 iz

leta 1921) določa namreč v točki 96., da mora vsako, ki namoči (zdrozga) katerokoli snov za kuhanje žganja, ali ki dobi od koga drugoga drozgo, iz katere se more kuhati žganje, to takoj prijavit pristojnemu občinskemu preudarniku.

Kavno tako mora vsak lastnik drozge, iz katere se more kuhati žganje, takoj prijavit, če izdelano drozgo odda komu drugemu ali če jo uniči ali če se spion kaj izpremeni v stanju drozge (če drozga izteče, ita.).

Ker se mora prijavit vsaka drozga, iz katere se more izdelovati žganje, nastane vprašanje, ali in kdaj se morejo smatrati vinske drozge in pokvarjeno vino za drozgo, katera se mora prijavit.

Po našem mnenju se moreta smatrati ti dve snovi za drozgo sele, če sta namenjeni za žganjekuno, torej sele takrat, če se oddaste kakemu žganjekunarju ali pa če jim noče lastnik sam prekupati v žganje. Ako bi se postavila oblast na stanišče, da je vsako pokvarjeno vino in vsake vinske drozge, ki jih kdo poseduje, drozga, katero je treba prijavljati, prišli bi do neopredelnih posledic.

Prijava o izdelavi, nabavi, oddaji in drugih izpremembah v stanju drozge je opraviti ustno ali pisмено.

Pismena prijava mora obsežati:

1. iz katerih snovi je drozga pripravljena;
2. ali je pripravljena iz snovi lastnega pridelka ali iz kupljenih snovi;
3. kolika je približna količina pripravljene drozge in
4. v kolikih posodah (kadeh) se ta drozga hrani.

Če se opravi prijava ustno, napiše prej omenjene podatke občinski predstojnik, ki mora potem vse prijave (pismene in ustne) odposlati pristojnemu oddelku finančne kontrole.

Odpošiljanje prijav o drozgi se vrši na dva načina:

- a) v času, ko se v vsem selu namakajo (drozgajo) snovi za kuhanje žganja, se odpošiljajo prijave o drozgi v skupnem seznamu vsakih 8 dni;
- b) izven tega časa se odpošilja vsaka prijava posebej takoj, čim je bila vložena.

Kadar se pošilja seznamek o vloženi prijavah, mora ta seznamek obsežati ime, priimek in bivališče (hišno številko) onih, ki so drozgo prijavili in vse one podatke, ki jih mora vsebovati pismena prijava.

Finančna kontrola se prepriča na licu mesta pri vsakem posameznem lastniku drozge, ali so podatki o njegovi prijavi resnični. Pri tem mora tudi s kubičnim izračunanjem ali pa z Matievičevim sodomerom ugotoviti količino pripravljene drozge.

Drozga se sme hraniti edinole v prostorih, ki jih je podjetnik žganjarne (posesnik žganjarskega kotla) prijavil v ta namen finančni kontroli ob sestavljanju zapisnika o pregledu žgalne priprave.

Če lastnik drozge ni posesnik žganjarskega kotla, naj navede v prijavi o drozgi prostor, v katerem hrani pripravljeno drozgo, ker se pri njem še ni sestavil zapisnik o pregledu in torej on še ni navedel, v katerih prostorih namerava hraniti drozgo.

Če ima proizvajalec žganja drozgo iz različnih snovi, sme hraniti v prostoru, v katerem kuha žganje (v žgalnici) le drozgo iz onih snovi, ki jih je prijavil za dotično kuhanje, vso drugo drozgo pa mora hraniti v kakem drugem prostoru, ki ga je prijavil za hranitev drozge.

Kdor bi takoj ne prijavil vsake izdelave, nabave, oddaje, uničitve ali sploh vsake izpremembe v stanju drozge, se kaznuje z 20 do 50 dinarji.

Z enako globo se kaznuje tudi:

1. kdor hrani drozgo izven prijavljenega prostora;
2. kdor hrani ob kuhanju žganja v žgalnici drozgo iz drugih snovi, kakor jih je prijavil za dotično žganje-kuho;
3. kdor vloži nepopolno ali pa celo neresnično prijavo in

4. občinski predstojnik, ki ne pošlje prijav o drozgi v red pristojnemu oddelku finančne kontrole.

Iz vsega tega je razvidno, da predpisi o prijavljanju drozge niso važni le za vse proizvajalce žganja, temveč tudi za občinske predstojnike, katerim pripada z zbiranjem in odpošiljanjem prijav zelo neprijeten posel.

Izvoz in uvoz.

Uvoz, izvoz in prevoz perja in ribjih ter mesnih konzerv brez veterinarske kontrole in brez potrdila o izvora in neškodljivosti. Ker so nekatere obmejne veterinarske postaje v zadnjem času začele zadrževati pošiljke perja in raznih rib in mesnih konzerv, ker so bile mnenja, da se mora tudi tako blago po veterinarskih predpisih, ki veljajo za veterinarsko kontrolo živine, mesa in mesnih izdelkov, pregledati od veterinarskih organov glede neškodljivosti in glede izvora, je ministrstvo za poljedelstvo vsem veterinarskim postajam izdalo navodila, da za tako blago ni potreben niti veterinarski pregled, niti smejo obmejne organi pri uvozu, prevozu ali izvozu takega blaga zahtevati potrdila o izvora in neškodljivosti. Istočasno je generalna direkcija carin dala nalog carinarnicam, da omenjeno blago carinijo brez predhodnega pregleda obmejne veterinarja.

Dovoljen izvoz zlata in srebra iz Albanije. Notranje ministrstvo je z dekretom začasno dovolilo prost izvoz zlatega in srebrnega denarja s strani trgovcev. Pogoji je, da se carinskemu uradu, potem spričeval, izdanih od občine in trgovske zbornice, ponudi zadostno garancijo, da bo dotični trgovec uvozil toliko blaga iz inozemstva, kolikor je mogoče nakupiti za izvoženo količino zlatega in srebrnega denarja.

Prepoved uvoza v Grčijo. V zadnjem kraljevskem dekretu, ki regulira uvoz in izvoz Grške, se je prepovedalo uvažati najfinejšo pšenično moko.

Narodno gospodarske zadeve.

Trgovina.

Prodajanje lesa iz državnih gozdov. Minister za gozde in rudnike je odločil, da je odslej les iz državnih gozdov prodajati izključno na licitaciji. Od tega se izvemajo one primitivne naprave v krajinah, ki so trpele od vojne, katere obdelujejo les za potrebe siromašnega prebivalstva; toda količina lesa, ki ga smejo predelati, jim je določena.

Sejem v Sevnici. V Sevnici so zopet dovoljeni živinski sejmi. Prvi veliki živinski in kramarski sejem bo dne 14. t. m. V najkrajšem času bo dovoljen tudi konjski in svinjski sejem, za kar je občina že zaprosila.

Nemška trgovina na Balkanu. Brnska »Svoboda«, organ republikancev opozarja v uvodnem članku, kako si je Nemčija po vojni kmalu opomogla in kako zadobiva njena trgovina in industrija na Balkanu, a posebno v Jugoslaviji vedno bolj široka tla. Visoka valuta Anglije popolnoma izključuje angleško konkurenco. V članku se naglašajo osobito, kako so potisnili Nemci iz jugovzhodnega tržišča čehoslovaško trgovino, ter se navaja predmete, koji so si osvojili tržišče v Jugoslaviji. To so po večini tekstilni proizvodi, železo, papir, steklo in porcelan. Članek opominja vlado, naj pazi, da si ne bo osvojila Nemčija popolnoma celo balkansko tržišče.

Industrija.

Skrbitev dela na Čehoslovaškem. — Čehoslovaški izvoz se nahaja radi porasta češke valute v krizi, kar povzroča ustavitve obrata v nekaterih podjetjih. Največje metalurgično podjetje v Plznu je ustavilo že več svojih oddelkov, predvsem se je v tovarni za lokomotive akerčel obrat in ravno tako v delavnicah za mašine. Livarne delajo samo 4 dni v tednu.

Denarstvo.

Valutni kurzi v državnem obračunavanju. Finančno ministrstvo je odredilo, da se kot obračunski ključ za tuje valute računajo pri državnem računovodstvu sledeči kurzi:

100 francoskih frankov — 300 din.;
100 belgijskih frankov — 300 din.;
100 italijanskih lir — 200 din.;
100 švicarskih frankov — 750 din.;
100 holandskih goidinarjev — 1350 din.;
100 švedskih kron — 930 din.;
100 rubljev — 50 din.;
1 angleški funt — 180 din.;
1 dolar — 45 din.;
100 mark — 50 din.;
100 levov — 40 din.;
100 češkoslov. kron — 80 din.;
1 papirnata turška lira — 20 din.;
100 papirnatih turških piastrov — 20 d.;
100 avstrijskih kron — 4 din.;
100 poljskih mark 4 din.;
100 madžarskih kron — 12 din.

Češki kredit za Avstrijo. Pregovori o kreditu za Avstrijo, ki se vrše v Pragi, se razvijajo jako počasi. Do sedaj se je še razpravljalo samo o garancijah, katere mora dati Avstrija Čehoslovaški za podelitev kredita. Do danes ni prišlo še med državama do sporazuma o tem vprašanju.

Težki položaj francoskih bank. — Mnogo francoskih bank, večjih in manjših je prislo v kritičen položaj vsled tega, ker so dajale velike kredite svoji klienteli, ki pa ni sedaj v stanju, da plača svoje dolgove. Iz teh razlogov je bankrotirala »Banque industrielle de Chine«, a Societé Central de Banques de Province je prišla v težek položaj in ni upanja, da se reši, med tem ko se je prvomenovani zavod že opomogel. Razun teh dveh bank se nahajajo v težkocah tudi še druge male banke na deželi, toda vzdržuje se jih še umetno, da se zavrani splošna katastrofa.

Carina.

Tehtanje na avstrijskih carinarnicah. Za tehtanje blaga se plača po novi naredbi na avstrijskih carinarnicah 10 kron za vsaki kvintal bruto teže, če je pa teža blaga manjša od 50 kg, se plača fiksno pristojbino 6 kron.

Davki.

Za izenačenje davkov. V finančnem ministrstvu so se začela pod predsedstvom finančnega ministra dr. Kumandija posvetovanja komisije za izenačenje davkov za vso kraljevino. Navzoči so zastopniki vseh važnih gospodarskih organizacij države.

Promet.

Prometne omejitve. Sprejemanje in odpošiljanje vsakovrstne robe, ki je naslovljena na tvrdko Viktor Herz, Inzersdorf Südbahn, je do nadaljnjega ukinjeno. — Sprejemanje in odpošiljanje robe v vozovnih nakladah za postajo Passau loko in trs. v Nemčijo, je do nadaljnjega ukinjeno, izvzeta so živila in živad. Ze sprejete in medpotne pošiljke se zadržijo in stavijo pošiljatelj na razpolago. Prevozna dovoljenja izdaja ravnateljstvo v Regensburgu. Za odpravo pošiljk na postajo Anaberg je potrebno prevozno dovoljenje ravnateljstva Katovec. Prometna omejitev za postajo Bakkar za pošiljke lesa v vozovnih nakladah, objavljena z brzojavko št. 2425, dne 24. I., ostane do vključno 9. II. v veljavi. — Sprejemanje in odpošiljanje sporovozne in brzovozne robe vsake vrste, bodisi v vozovnih nakladah ali v komadnih, ki je določena za Italijo preko Rakeka in za katero stranka predpiše carinjenje na Rakeku, je z današnjim dnem zopet dovoljeno.

Za izvoznike lesa. Ravnateljstvo državnih železnic v Trstu razglša, da

mnoge železniške postaje v inozemstvu sprejemajo lesne tovore za postajo Trieste—Servola. Ker je imenovana železniška postaja določena le za transporte kranjske industrijske družbe, je potrebno, da se na tovarnih listih za pošiljave lesa navede mesto postaje Trieste—Servola, postajo Trieste—Scato Legnami. Tovorne pošiljkatve potom direktnih tovarnih listov so v Reko do nadaljnjih odredb prepovedane. Pošiljkatve v Reko se lanko pošljejo z direktnimi tovarnimi listi samo na kakega posredovalca, ki obratuje na kakih italijanskih postaji, in ki bo preskrbel nadaljno odpravo blaga v Reko. Ta odredba se naj strogo izpolnjuje.

Novi vagoni iz Nemčije. Prva partija novih vagonov iz Nemčije je že dospela na Jesenice, kjer so jih nekaj dni zadržali naši cariniki, kateri so zahtevali, da bi plačala država sama sebi, za svoje lastne vagonne, uvozno carino. Tako ležijo vagoni zastoj na Jesenicah, a druge vagonne, koji so na potu, mora Avstrija zadržati ter sme s pravico zahtevati ležarino. Razun drugih novih vagonov, ki so bili za časa okupacije izvoženi iz Srbije in ki se sedaj vračajo. Ker so prebarvani izgledajo, kakor da so popolnoma novi in mogoče bo tudi za te vagonne zahtevala carinarnica na Jesenicah plačilo uvozne carine; tako misli Beograjski Trgovinski glasnik.

Naznanila trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Prošnje za carine prosti uvoz. Pri trgovski in obrtniški zbornici se stalno pritožujejo stranke, da morajo na rešitev prošnje za uverenja v zmislu navedbe ekonomsko-financijskega komiteta z dne 23. septembra 1920, št. 61.602, katera pošiljajo na ministrstvo trgovine in industrije ali na generalno direkcijo carine v Beogradu, kljub temu, da so priložene potrebne priloge in takse, čakati mnogokrat do štirih tednov. Ker dospe med tem blago na carinarnico, morajo za ves čas čakanja plačati ležarinske pristojbine. Nekatere stranke, ki se ne upajo čakati na nedoločen čas na uverenje ministrstva, plačajo raje uvozno carino, druge pa čakajo in morajo končno včasih na ležarini plačati več kot pa bi bila znesla sama uvozna carina. Trgovska in obrtniška zbornica je napravila o tem predmetu vlogo na ministrstvo trgovine in industrije ter generalno direkcijo carine v Beogradu, v kateri prosi, naj bi se jej sporočilo vzroke, zadržavanja izdaje uverenj, da bi se moglo interesente na to opozoriti in jih eventualno poučiti. Na to svojo vlogo je dobila zbornica od ministrstva trgovine in industrije dopis, v katerem priporoča ministrstvo, da se obvesti interesente, naj bi pri vlogah za uverenje za uvoz blaga, svoje prošnje po predpisih taksirali in naj bi jim priložili v originalu ali v prepisu račun-fakturo o naročenem blagu in predpisano takso za uverenje, ker dokler se ti uslovi ne izpolnijo, se prošnje ne morejo rešiti, in interesenti so primorani čakati. Tudi priporoča ministrstvo, naj bi vlagale stranke prošnje za uverenje prej nego dospe blago — eventualno že prej, nego naročijo blago, ker mora ministrstvo iskati podatke, če se dotični predmeti izdelujejo v državi ali ne, in je komaj potem mogoče rešiti izdajo uverenja za carine prosti uvoz blaga.

Uredništvo Trgovskega Lista naznanja žalostno vest da je njegov sotrudenik, gospod

Franc Ksav. Souvan

hišni posestnik

v nedeljo, dne 5. t. m. popoldne, previden s sv. zakramenti mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb dragega pokojnika bo v torek, 7. t. m. ob pol 4. uri popoldne iz Šelenburgove ulice št. 1 k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 6. februarja 1922.

Dobava, prodaja.

Dobava drv. Komanda Potiske Divizijske oblasti v Subotici razpisuje dobavo drv za razne garnizije. Tozadnevne ustmene licitacije se vrše 20., 22., 24., 27. februarja in 1. marca t. l. v pisarni intendanture komande Potiske divizijske oblasti v Subotici, vselej ob 11. uri dopoldne. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Dobava cigaretnega papirja. Uprava državnih monopolov v Beogradu razpisuje za dan 4. marca 1922 ob 11. uri dopoldne v pisarni upravnika državnih monopolov v Beogradu ofertalno licitacijo glede douave 32.000 bobin cigaretnega papirja. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Razno.

Nova jugoslovanska luka. Kakor poročajo »Popolo Romanos«, se vršijo v Beogradu dogovori med našo in nemško vlado v svrhu zgradbe velikega modernega pristanišča v bližini Reke. Nemčija namerava, kakor poročajo imenovani

dnevnik, zgraditi pristanišče na račun vojne odškodnine z lastnimi sredstvi in delavci.

Reorganizacija praške trgovske zbornice. Centrala čeških trgovskih zbornic se peča z načrtom, preustrojiti pisarno trgovske zbornice v Pragi na način, da bi se njen delokrog razširil na celo republiko. Stroške bi nosili, kakor poročajo »Ustř. Ozn.« sorazmerno vse zbornice, potem zveza industrijev in eventualno tudi eksportno društvo, koje korporacije bi bile zastopane v upravi tega instituta. Projekt so v principu odobrili vsi interesi in razpravlja se že o konkretnih detajlih.

Kaj namerava Nemčija z Rusijo. V parlamentarnem odsoku za zunanje zadeve je poročal držav. kancelar dr. Wirth o gospodarskih in političnih odnošajih Nemčije napram Rusiji. Izvajanja državnega kancelarja so kulminirala v izjavi, da Nemčija želi čim prej obnovitve Rusije. Nemčija si ne namerava osvojiti nad Rusijo gospodarskega monopola, ampak nemška vlada je pripravljena sodelovati za obnovo Rusije skupno z drugimi državami. V debati, ki se je o tem vprašanju razvila, se je izrazila želja, naj bi se z vso silo nastojalo na to, da se ta-koj stopi v ožje gospodarske stike z Ru-

sijo. Debate sta se udeležila tudi državni kancelar Elferich in Stinnes.

Trzna poročila.

Ljubljanski trg. Mesa pretečeni teden ni primanjkovalo. Goveje meso I. vrste 38 do 42 K, na trgu po večini 34 do 36 K ter 28 do 30 K. Telečje meso 40 K, svinjsko 46 K, hrbet brez priklade 60 K. Slanine je dovolj po ceni od 74 do 80 K kg; mast 85 K kg. — Mleko liter 10 K, surovo maslo 140 K, čajno maslo 180 K. — Sadje na trgu ima sedaj sledeče cene: jabolka 18 do 24 K kg, oranže 4 K komad. — Mlevski izdelki slone na ceni 24 K za moko št. 0, najslabša črna moka 17.50 K, ješprenj 20 K, otrobi 8 K, koruzna moka 17 K, ajdova moka 26 K, pšenica 17 K kg, rž 13.50 K, ječmen 12.70 K, oves 12.50 K, proso 9 K, koruza 13 K, fižol 14 do 15 K, leča 37.50 K. — Zelenjava ima vsled letošnjega pomanjkanja visoke cene. — Čebula 20 K, krompir 6 K.

Novosadska produktna borza dne 1. februarja: Koruza: baška, nova, novosadsko okrožje 1183 (denar) 1190 (zaključek) banatska, nova, pariteta Bečkerek 1165 (blago), banatska, nova, ladja Donava 1190 (denar) 1200 (zaključek), banatska, kikindsko okrožje 1170

(zaključek); fižol: bel nov 110 (blago), bel star 1060 (blago); moka: št. 0 z vrečami ab Bačka 2100 (blago), za kuho 2000 (blago), krušna 1850 (blago), krmlina brez vreč ab Bačka 1050 (blago) 1000 (denar), št. 0 brez vreč ab Srem 2100 (blago), za kuho 2000 (blago), krušna z vrečami Osijek 1860 (blago): otrobi: pšenični z vrečami: ab Slavonija 805 (blago); svinjska mast: netto ab Bačka 7200 (zaključek). Tendence čvrsta.

Kože in usnje. Berlin: Cene rastejo. Vovoska koža od 30—40 funtov 18.35 M, od 50—59 funtov 17.30 M, od 60—79 funtov 17.10 M, nad 80 funtov 17.10 M. Bikova koža od 30—49 funtov 18.75—19.40 M, od 50—59 funtov 16.25 M, od 60—70 funtov 17 M, nad 80 funtov 20 M. Kravja koža od 30—49 funtov 17.95—18 M, od 50—59 funtov 18.70 M, od 60—79 funtov 18.95 M.

Borza.

Zagreb, 6. februarja. Devize: Curih —, 59.60, Dunaj 3.90, 3.95, Praga 585.—, Italija 14.07, 14.10. Valute: dolar 208.—, 201, lira —.—, 18.95.

**Veletrgovina
A. Šarabon
v Ljubljani**

priporoča

**špecerijsko blago
raznovrstno žganje
moko
in deželne pridelke
raznovrstno rudninsko
vodo,**

22. Lastne pražarna za kavo
in mlin za dišave
z električnim obratom.
Ceniki na razpolago.

Manufakturna trgovina
na drobno in debelo

J. KOSTEVC

Ljubljana, Sv. Petra c. 4

priporoča veliko zalogo manufakturnega blaga po znižanih cenah

**preproge
srbske domače
ročne industrije**

po ugodni ceni. V zalogi so še velikosti
45-45, 43/110, 64/136, 67/194, 102/158,
134/134, 136/204, 170/246, 210/274,
235/300, 272/304.

Vžigalice

znamke **„MIKADO“**
brez žvepla in fosforja
na vsaki podlagi se
vžigajoče, v papirnatih
ovojčkih izdeluje

**Tovarna vžigalic d. z o. z.
v Rušah pri Mariboru.**

Zahtevajte oferte!

**Trgovski
pomočnik
usnjarske
stroke**

se išče za deželo. Rellektiramo samo na prvovrstno in zanesljivo moč. Potrebno znanje slovenskega in nemškega jezika, a prednost imajo, kateri govorijo madžarski. Ponudbe z zahtevami in referencami na

**Martinušič I drug,
tovarna usnja, Ljutomer.**

Continental

je najboljši pisalni stroj!

Ant. Rud. Legat

specijalna trgovina s pisalnimi stroji in pisarniški potrebščinami.

Samoprodaja pisalnega stroja »CONTINENTAL« za vso Slovenijo.

Lastna delavnica za popravila pisalnih strojev vseh sistemov.

Telefon 100 in 97

Maribor

Slovenska ulica št. 7.

Cenik in prospekt brezplačno.

Pridatke za Nat. Reg. blagajne

kontrolne trakove, šekovne zvitke, barvo itd.
dobavlja ANTON RAVHEKAR, Ljubljana,
Pred kofijo 20. Glavna zal. pridakov NRK.

Samostojen korespondent

za slovenščino z večletno prakso se išče za takojšnji ali poznejši nastop. Prednost imajo oni, ki so večji v knjigovodstvu in obvladajo srbohrvaščino. — Ponudbe s prepisom spričeval ter navedbo referenc na **Parno veležanjarno Robert Diehl, Celje, Slovenija.**

Uvoz in prodaja raznovrstnega inozemskega manufakturnega blaga.

A. & E. SKABERNE

Posebni oddelek za pletenine, trikotažo in perilo.

Vse vrste umetnih gnojil

ima vedno v zalogi po najnižji ceni

Anton Tonejc in drug, Maribor.**Zaloga klavirjev in pianinov**

najboljših tovarni: Bösendorfer, Erhbar, Czapka, Hüzl, Schweighofer, Stingl itd. Tudi na obroke.

Jerica Hubad roj. Dolenc, Ljubljana, Mišerjeva ulica 5.